

จดหมายข่าว **งานสุขภาพ**

ความร่วมมือไทย - ลาว ด้านการแพทย์และสาธารณสุข
ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ISSN 1685-6643

ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๘ เดือนกรกฎาคม ๒๐๐๗

เพื่อส่งเสริมการพัฒนาด้านการแพทย์และสาธารณสุขในประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

การฝึกอบรมเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุข รุ่นที่ 9 จัดขึ้นระหว่าง 11 กุมภาพันธ์ - 10 มีนาคม ค.ศ. 2007 มีบุคลากรของโรงพยาบาล จากแขวงเชียงขวาง บอลิคำไซ สาละวัน เซกอง อัดตะปือ เข้าร่วมการอบรมรวม 26 คน หลักสูตรการฝึกอบรมได้แก่ หลักสูตรเวชศาสตร์ชั้นสูง ตันตแพทยศาสตร์ เภสัชศาสตร์ โรคเมืองร้อน และหลักสูตรการพัฒนางานอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน รวมทั้งการศึกษาดูงานในโรงพยาบาลทั้งของรัฐและเอกชนเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์กับบุคลากรของไทย

และเมื่อ 5 มีนาคม 2007 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีพระราชทานพระราชวโรกาสให้ His Excellency Mr. Ouan Phommachack เอกอัครราชทูต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวประจำประเทศไทย พร้อมด้วยคณะผู้เข้ารับการฝึกอบรมเข้าเฝ้าทูลละออง พระบาท ณ อาคารชัยพัฒนา สวนจิตรลดา

ไวรัสตับอักเสบ

และการวินิจฉัยของห้องปฏิบัติการ

เชื้อไวรัสตับอักเสบที่ทำให้เกิดโรคตับอักเสบที่ค้นพบในปัจจุบันมี 8 ชนิด คือ HAV, HBV, HCV, HDV, HEV, HVG, TTV, และ SEN virus HBV, HCV สามารถทำให้เกิดการอักเสบเรื้อรังของตับ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่สุดของโรคตับแข็ง โรคมะเร็งตับ

การป้องกันการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบ สามารถทำได้โดยหลีกเลี่ยงปัจจัยต่างๆ และการฉีดวัคซีนป้องกันการติดเชื้อ HBV โดยเฉพาะในเด็กแรกเกิดทุกคน มีผลทำให้อัตราการติดเชื้อและการเป็นพาหะของเชื้อ HBV ลดลงอย่างมาก

การวินิจฉัยโรคไวรัสตับอักเสบให้ได้ถูกต้องและแม่นยำมีความสำคัญมากเนื่องจากอาการและอาการแสดงของผู้ป่วยไวรัสตับอักเสบไม่จำเพาะเจาะจง จึงจำเป็นต้องอาศัยการตรวจทางห้องปฏิบัติการเพื่อช่วยในการวินิจฉัยแยกโรคไวรัสตับอักเสบชนิดต่างๆ

การตรวจทางห้องปฏิบัติการแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

1. การตรวจทางเคมีคลินิก เช่น serum bilirubin, aminotransferase, alkaline phosphatase
2. การตรวจทาง serology เป็นการตรวจหาแอนติเจน หรือ แอนติบอดีของไวรัสตับอักเสบชนิดต่างๆ เช่น HBsAg., anti-HBs antibody, anti-HBc antibody เป็นต้น
3. การตรวจทางอณูชีววิทยา (Molecular method) เป็นการตรวจหา viral nucleic acid หรือ ยีน (DNA หรือ RNA)

การตรวจทางเคมีคลินิก เป็นการตรวจเพื่อดูการเปลี่ยนแปลงของระดับของสารเคมีในเลือดเพื่อช่วยในการวินิจฉัยโรค ประเมินความรุนแรงและผลการรักษาโรค การทดสอบในกลุ่มนี้ประกอบด้วย

- Serum bilirubin ในคนปกติมีค่า Total bilirubin 0.5-1.2 mg/dl ค่า direct bilirubin 0.1-0.5 mg/dl แต่ในผู้ป่วยโรคไวรัสตับอักเสบเฉียบพลันที่มีอาการตัวเหลืองตาเหลือง จะมีระดับ serum bilirubin เพิ่มขึ้นเป็น 5-20 mg/dl การเพิ่มขึ้นของระดับ bilirubin ไม่ได้สัมพันธ์โดยตรงกับความรุนแรงของโรคตับอักเสบ

- AST (SGOT) และ ALT (SGPT) ค่าปกติของ AST = 5-40 U/L, ALT = 5-40 U/L ในผู้ป่วยโรคไวรัสตับอักเสบเฉียบพลันจะพบระดับ AST และ ALT ในเลือดเพิ่มสูงขึ้น โดยทั่วไปจะสูงกว่า 8 เท่าของค่าปกติ ระดับของ AST และ ALT ที่สูงขึ้น ไม่ได้สัมพันธ์โดยตรงกับความรุนแรงของโรค จะลดลงสู่ระดับปกติภายใน 2-3 เดือนไม่ควรเกิน 6 เดือน ถ้านานกว่า 6 เดือน แสดงว่าผู้ป่วยเป็นโรคตับอักเสบเรื้อรัง

- Alkaline phosphatase ค่าปกติในผู้ใหญ่ 30-110 U/L เด็กอายุ 3-15 ปี 117-390 U/L ในโรคไวรัสตับอักเสบเฉียบพลันระดับ alkaline phosphatase จะเพิ่มสูงขึ้นไม่มากนัก อาจเพิ่มขึ้นประมาณ 1-3 เท่าของระดับปกติ แต่พบสูงขึ้นมากในกรณีที่มีการคั่งของน้ำดีเกิดร่วมกับโรคไวรัสตับอักเสบเฉียบพลัน ส่วนโรคตับอักเสบเรื้อรัง ระดับ alkaline phosphatase ในเลือดมักอยู่ในระดับปกติ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชฎารัตน์ จารุชัยมนตรี
คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล

(ส่วนการตรวจทาง serology และการตรวจทางอณูชีววิทยา เป็นอย่างไรโปรดติดตามฉบับหน้า)